

Nedläggning av elledning i Blädingeås

Arkeologisk schaktövervakning 2021

Blädingeås (L1954:1251, L1954:1914, L1954:1109, L1954:1250, L1954:1270 & L1954:1836),
Blädingeås 4:3 m.fl, Blädinge socken, Alvesta kommun, Kronoberg, Småland

Sandra Lundholm & Aaron Stutz

Arkeologisk rapport 2022:2

MUSEIARKEOLOGI SYDOST
– en del av Kalmar läns museum

Nedläggning av elledning i Blädingeås

Arkeologisk schaktövervakning 2021

Blädingeås (L1954:1251, L1954:1914, L1954:1109, L1954:1250, L1954:1270 & L1954:1836),
Blädingeås 4:3 m.fl, Blädinge socken, Alvesta kommun, Kronoberg, Småland

Författare

Sandra Lundholm & Aaron Stutz

Copyright

Kalmar läns museum 2022

Redaktion

Helena Victor, Stefan Siverud

Kartor

Publicerade i enlighet med tillstånd

507-98-2848 från Lantmäteriverket

Förlag

Kalmar läns museum

ISSN

1400-352X

Abstract

Keywords: Late Neolithic, Gallery graves, Burial cairns, Greenstone axes, South-central Scandinavia.

During October 2021, Museiarkeologi Sydost carried out excavation monitoring of electrical grid renovation work near Blädingeås, Kronoberg County, involving the conversion of aerial to underground power lines across the properties Alvesta Blädingeås 4:3 *et alia*. The power cable excavation followed the local road stretching north-south through an area with several buildings and paddocks connected to horse breeding operations. The excavation monitoring was required by the County Administrative Board in Kronoberg County because the affected area passed through a concentration of registered prehistoric graves. The prehistoric features are located on a ridge that peaks in the north, gradually sloping southward. In north-south order, the features are registered with the National Antiquities Board as follows: L1954:1250 (large cairn with traces of a gallery grave), L1954:1109 (stone ring), L1954:1251 (low cairn with traces of a gallery grave), L1954:1836 (large cairn with a gallery grave) och L1954:1914 (reported—but now destroyed—cairn with gallery grave). In addition, local property owners reported the isolated find of a greenstone axe (*trindyxa*) (L1954:1270), which was discovered during renovation of a fireplace, part of one of

the houses adjacent to the affected area. The axe had apparently been used as building material for the fireplace in the late 1800s. The excavation monitoring resulted in no new identification of archaeological traces, neither features nor artefacts. The geographical location of the previously registered, nearby graves, features and finds were largely confirmed with high-precision GPS measurements. L1954-1914 is suggested to have been located—prior to its unauthorized removal in the 1930s—approximately 5–10 m east of its registered location. It may be emphasized that L1954:1251 appears to have been lightly impacted by previous paddock fence construction, and it is currently the registered antiquity that is at most direct risk for future impact. Because no traces of secondary mortuary deposits, hearths or other features that may have been related to the graves were encountered, it is concluded that either such deposits were extremely limited—and thus, not encountered in the power cable excavations that only came as close as 20 m to any known grave—or they have been destroyed by 20th–21st century development, such as agriculture, clearing for home and barnyard construction, and the extensive establishment of the horse breeding farm.

Innehåll

Sammanfattning	7
Inledning	8
Topografi och fornlämningsmiljö	10
Genomförande	11
Resultat	13
Gravgruppen på Ekebackens norra slutning.	14
Gravar på sluttningen söderut mot Södragården	16
Tolkning och åtgärdsförslag	19
Referenser	20
Tekniska och administrativa uppgifter	21
Bilagor	22

Karta över Kronobergs län med platsen markerad.

Sammanfattning

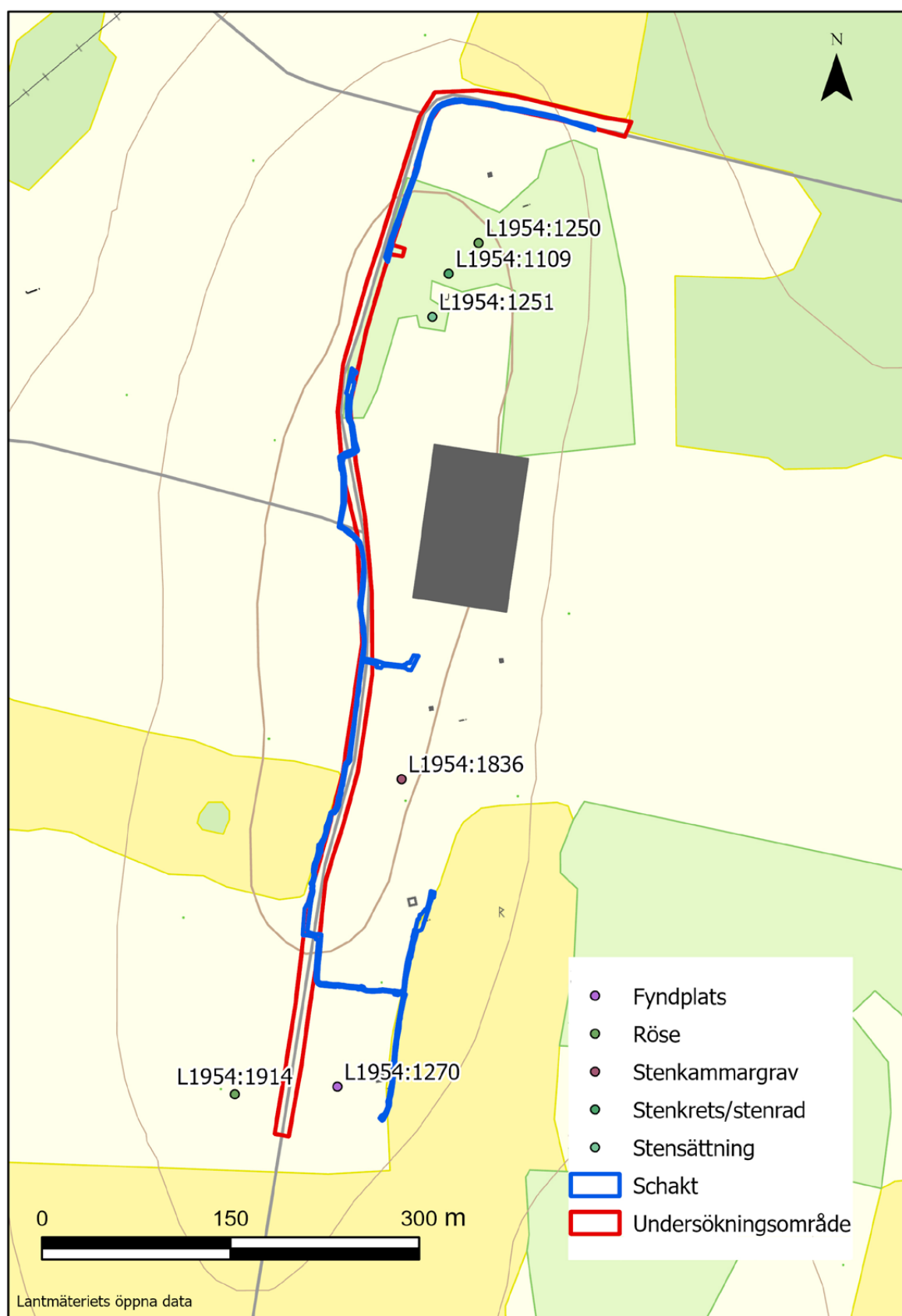
Under oktober 2021 genomfördes en schaktningsövervakning i samband med renoveringen av elnät inom fastigheterna Blädingeås 4:3 m.fl. Undersökningsområdet löpte längs med en väg som sträcker sig i nord-sydlig riktning genom ett område med flera fastigheter tillhörande ett stuteri. De registrerade fornlämningar som ligger längs med sträckan i ordning norr till söder var L1954:1250 (röse med ev. hållkista), L1954:1109 (domarring), L1954:1251 (röse med ev. hållkista),

L1954:1836 (röse med hållkista) och L1954:1914 (borttaget röse med hållkista). Förutom dessa fanns även en uppgift om ett lösfynd i form av en trindyxa (L1954:1270) som påträffats inmurad i en spismur i ett intilliggande bostadshus. Ingen av de kända fornlämningarna berördes eller skadades av ledningsdragningen. Vid schaktningsövervakningen framkom inget av arkeologiskt intresse.

Inledning

Under hösten 2021 genomförde NEKTAB en renovering av elnätet inom fastigheterna Blädingeås 4:3 m.fl. Arbetet innefattande att byta ut nuvarande luftledningar till markkabel samt att anlägga en ny transformatorstation på en yta av ca 34 m². Schaktet för markkabeln var ca 1 m brett och schaktdjupet ca 0,7 m. Elledningen lades ner längs med en mindre väg där flera fastigheter ligger på båda sidor (fig. 1). Eftersom ledningsdragning planerades dras förbi ett flertal registrerade gravar beslutade länsstyrelsen att Museiarkeologi Sydost/ Kalmar läns museum skulle genomföra en schaktningsövervakning i samband med schaktningsarbetet utfördes. Vid den norra delen av sträckan, på vägens östra sida, ligger tre gravar (L1954:1251, L1954:1250 och L1954:1109) varav två rösen och en domarring. Det ena röset (L1954:1250) hade en grop i mitten där det om möjligt finns en hällkista. Vid den mellersta delen

av sträckan finns en registrerad grav L1954:1836 (röse med hällkista) på den östra sedan av vägen mellan två fastigheter. Längst i söder på den västra sidan av vägen finns uppgifter om en borttagen grav L1954:1914 som enligt uppgift från en boende på platsen var ett röse med hällkista som togs bort i sin helhet av hans far 1932 när ett träd skulle tas bort och en garageutbyggnad skulle uppföras. Var platsen för denna har legat är osäkert men enligt uppgift ska den ha varit lokaliserad till den nuvarande ladans östra ända. På den östra sidan av vägen fanns även ett lösfynd i form av en trindyxa L1954:1270 som påträffades i en spismur 1965 vid en renovering av fastigheten som fortfarande ligger kvar idag. Syftet med undersökningen var att förhindra att eventuella under mark dolda fynd och strukturer skulle skadas vid arbetet med renoveringen av elnätet.

Figur 1. Karta över undersökningsområdet med schakt och fornlämningar markerade.

Topografi och fornlämningsmiljö

Schaktningsövervakningen vid Blädingeås berörde ett område med flera hällkistor. Hällkistor dateras främst till senneolitikum 2350–1700 f.Kr. och finns i hela Götaland. Denna typ av gravar har ofta återanvänts som gravplats under både bronsålder och järnålder. I en sammanställning omkring fornlämningar i Kronobergs län redovisas hällkistor som en de mest frekvent förekommande förhistoriska gravtyperna (Jönsson 2008:15). Hällkistorna är främst koncentrerade kring sjösystemen i den centrala och sydvästra delen av Varend. Inom Kronobergs län finns ett antal områden där hällkistor är mer talrika än i andra områden av länet. Möjligen kan dessa områden betraktas som mindre hällkistregioner inom den stora regionen (Rydberg 2008, Jönsson 2008:15). Den främsta koncentrationen av hällkistor i Varend finns i Göteryds socken i länets södra del inom Älmhults kommun. Hällkistorna är oftast placerade i närheten av vatten som t.ex. en sjö, våtmark eller vattendrag. Oftast är de även placerade på moränhöjder, inte nödvändigtvis den högsta punkten utan snarare i sluttningar (Rydberg 2008:16).

Intill dragningen av ledningsschaktet fanns fem gravar varav fyra bedöms vara rösen med hällkistor (L1954:1914, L1954:1836, L1954:1251 och L1954:1250), samt en domarring (L1954:1109) se fig. 1. De flesta undersökningar som gjorts av hällkistor utfördes under början av 1900-talet med en topp på 1920-talet då Knut Kjellmark var verksam i Kronobergs län (Traneskog 2020:21). Det var under denna period som gravarna i Blädingeås registrerades. Tre andra hällkistor finns i Blädinge socken varav en (L1954:1845) undersöktes 1919, även den av Knut Kjellmark. De andra två har tagits bort under mitten av 1800-talet p.g.a. husbyggen eller odling, L1954:851 och L1954:1265. Alla dessa

gravar ligger, eller har legat, öster om undersökningsområdet längs med sjön Salens strand, och de uppvisade ett återbruk från äldre bronsåldern (L1954:1845 och L1954:851) och äldre järnåldern (L1954:1265, Traneskog 2020:23). En tydlig koncentration av fornlämningar i området finns just längs med sjön Salens strand i öster med både gravar, hällristningar, odlings- och boplatslämningar. I Smålands museums samlingar finns även en senneolitisk flintdolk från Blädingeås (L434).

Övriga fornlämningar som finns registrerade i närområdet är främst bytomter. Närmast undersökningsområdet i söder ligger bytomten (L1952:9244) för Blädingeås Östregårds, Västregårds och Södregård enligt karta från 1821. I närheten finns även gårdstomterna för de gårdar som har tillhört byn Norra Vare (L1952:9204) enligt kartor från 1716 till 1846.

Undersökningsområdet ligger i en del av Kronoberg där få arkeologiska undersökningar har genomförts då exploateringsgraden har varit låg. Nordväst om undersökningsområdet har arkeologiska undersökningar genomförts 2020 vid utvidgningarna för väg 25 vid Sjöatorp–Forsa. Där undersöktes flera lokaler med fossil åker från början av äldre bronsålder till medeltid och flera boplatser daterade till äldre stenålder och yngre järnåldern (rapport under arbete).

Blädingeås är beläget på ett långt höjdstråk i nord-sydlig riktning som ligger några kilometer väster om sjön Salen. Topografin i området präglas av gårdar, mindre odlingsytor och skogsområden med mindre sjöar och våtmarker. Gravarna i Blädingeås ligger på mindre impediment i landskapet vilket är typiskt för hällkistorna i Kronoberg.

Genomförande

Schaktningsövervakningen utfördes i samband med att en högspänningsskabel skulle grävas ner. Arbetet påbörjades den 18 oktober 2021 och avslutades den 27:e oktober 2021 och utfördes av arkeolog Aaron Stutz (AS, från Bohusläns museum, utlånad till Museiarkeologi sydost). I samråd med länsstyrelsen bedömdes att vissa sträckor inte skulle övervakas. Utifrån topografin och lagerföljden i närliggande schakt bedömdes det att sträckorna längs hästhagarna och vid stuteriets parkering (fastigheten Alvesta Blädingeås 4:3) var helt omlagrade och att sannolikheten att arkeologiska lager skulle vara intakta var låg. De sträckor som inte övervakades fanns på båda sidor av vägen inom fastigheten Alvesta Blädingeås 4:3. Arbetet utfördes löpande och en arkeolog var närvarande i fält för att observera kabelnedgrävningen inom det hela övriga undersökningsområdet. Schaktningen utfördes av grävmaskinisten Tomas Larsson med hjälp av grävassistenten Björn Nilsson. Sammanlagt pågick schaktningsövervakning under 5½ arbetsdagar.

Schaktningssträckor mättes in med RTK-GPS i med hjälp av dokumentationssystemet IDA. Enligt undersökningsplanen skulle eventuella arkeologiska lämningar undersökas, dokumenteras, och provtas. Anläggningar som förväntades var sekundärgravar främst i sträckan som löpte förbi de kända hållkistorna på Ekebacken och Västragård i Blädingeås. Alla schaktningssträckor, både övervakade och icke-övervakade, mättes in. De schaktsträckor som övervakades fotograferades och lagerföljden beskrevs.

De schakt som grävdes var ungefär 1 m breda och 0,6–0,7 m djupa och en 908 m lång sträcka schaktövervakades inom undersökningsområdet.

Figur 2. Högspänningsskabeln lades ner med plastskydd där berggrund hindrade schaktning ner till 0,6–0,7 m.

Den planerade transformatorstationen som enligt ansökan skulle ha anlagts på Ekebacken, ungefär 20 m norr om fornlämningen L1954:1250, uteblev.

När schaktet var färdigschaktat grävde gräv-maskinisten ner högspänningskablarna (fig. 2). Den ställtid som blev utnyttjades till att inspektera de kända fornlämningarna i närheten till undersökningsområdet. Deras gränser mättes in i GIS-projektet och de beskrevs och fotades. Det

gjorde det möjligt att precisera fornlämningarnas läge och att uppdatera beskrivningarna. Två fastighetsägare (Alvesta Blädingeås 2:3) på platsen gav muntlig information om fornlämningarna L1954:1836, L1954:1914 och L1954:1270. Deras muntliga uppgifter i oktober 2021 bekräftar, och i viss utsträckning fördjupar, tidigare information som uppgetts till Riksantikvarieämbetet (se L1954:1914 och L1954:1270 i Fornsök).

Resultat

Kabelschaktningarna utfördes mestadels med grävmaskin med skopa. Det var endast i den nordligaste delen av undersökningsområdet, där Ekebacken planar ut, som kabeln plöjdes ned och då längs med en 50 m lång sträcka. Inga spår av forntida aktivitet som artefakter, mörka jordlager, träkol eller stenar kunde iakttas vid den nedplöjda kabeln. I övriga schaktningsområden förekom inte heller några arkeologiska spår, varken anläggningar eller föremål. Dels gick schaktningsområdet genom tidigare störd mark (inkl. fyllda diken med nedgrävda fibernät och lågspänningsskylar). Dels berördes mark med moderna matjordslager som låg ovanpå steril morän (fig. 3). Schaktöver-

vakningen resulterade inte i att några nya fornlämningar påträffades.

Det kunde fastställas att de kända fornlämningarna, inklusive de fyra hällkistegravarna längs undersökningsområdet, inte påverkades direkt av schaktningen. Ingen grav var närmare än ca 20 m från schaktningsområden (L1954:1836), se fig. 4.

Uppgifter om gravarnas läge och bevaringstillstånd kunde uppdateras. Uppgifterna beskrivs nedan, från norr till söder.

Figur 3. Schaktning längs åkern i Alvesta Blädingeås 2:3 där den nedgrävda högspänningsledningen skulle ersätta luftledningen. Elstolpen som syns i bakgrunden togs bort av exploatören. Schakten i området visar ett tjockt matjordslager som låg ovanpå en steril morän. En befintlig naturgasledning (skyddad av ett gult plaströr) syns i schaktet.

Figur 4. L1954:1836 var den fornlämning som ligger närmast schaktningsområdet. Denna hällkistegrav ligger ungefär 20 m öster om schaktsträckningen. Graven är numera övervuxen (och delvis störd) av diverse lövträd. Bilden togs från sydväst, strax intill den östra vägkanten.

Gravgruppen på Ekebackens norra sluttning

Tre fornlämningar finns registrerade i skogspartiet på Ekebackens norra sluttning. Dessa registrerades under inventeringarna som genomfördes av Tage Berggren i området under 1920-talet (Berggren 1929). Höjdpartiet sluttar brant västerut, ner mot vägen och en av schaktningssträckorna. Backen är bevuxen med blandad lövskog och under förnan finns ett tjockt matjordslager. Längre ner mot huset inom fastigheten Alvesta Blädingeås 4:6 finns berg i dagen. Inga skålgropar eller andra ristningstecken kunde observeras. De tre dokumenterade fornlämningarna är skadade av växtligheten och sentida aktivitet.

L1954:1250 är ett lågt röse som är kraftigt störd av vegetation och omkull fallna träd. En försänkning i mitten tyder på att röset är en hällkistegrav (fig. 5).

L1954:1109 har i Fornsök beskrivits som en stenkrets eller domarring. Idag står några enstaka större stenar kvar mellan gravarna L1954:1250 och L1954:1251. Det som talar för att det rör sig om en stensättning är snarare dess placering mellan de andra två gravarna än dess befintliga uppbyggnad (fig. 6).

Figur 5. Röset L1954:1250 från ÖNÖ.

Figur 6. Stenkretsen L1954:1109, från nordväst. De övermossade stenarna var svåra att urskilja och ligger separerade från varandra. Hällkistegraven L1954:1251 syns i bakgrunden till höger.

Figur 7. Graven L1954:1251 från väster.

L1954:1251 utgörs av en stensättning som är lite högre och större i diametern än L1954:1250. Till skillnad från L1954:1250 verkar röset ha en bättre definierad kantkedja på dess södra sida. En försänkning i mitten tyder på att en hällkista finns i röset. Främst rösets västra sida och marken omkring är störd av gamla staketstolpar samt senare tillväxt av träd (fig. 7).

Gravar på sluttningen söderut mot Södragården

Den registrerade graven L1954:1836 är större och bättre bevarad än gravarna som ligger på Ekebackens norra sluttning. Flera hällar ligger kvar i röset (fig. 8). De är delvis omkullfallna men de definierar tydligt en hällkista som har varit ca 2,5 m lång (nordsydlig riktning) och 1 m bred. Även om denna grav är bättre bevarad än de andra gravarna i området är den märkbart störd av ett flertal träd som har vuxit bland stenarna, se fig. 4. Ovanpå och omkring högens södra del ligger stora stenar oregelbundet upplagda, vilket

tyder på att fornlämningen använts som odlingsröse i modern tid. Fastighetsägaren (Alvesta Blädingeås 2:3) berättade att han lekte i hällkistan som barn. Han har hört historien av hans far att släktingar under slutet av 1800-talet använde en stor häll från graven som tak i en jordkällare. Denna anlades strax väster om byvägen, ungefär 80 m sydväst om L1954:1836. Okulär inspektion av jordkällaren ger tydligt intryck att historien är trolig, se fig. 9.

Fastighetsägaren berättade även att släkten i trakten har ärvt en traditionell berättelse om graven L1954:1836. Innan laga skifte (kanske på sent 1700- eller tidigt 1800-tal) ville byborna i Södragården leta efter silverskatten som enligt en sägen fanns i hällkistan. När mannen i byn började gräva i graven började det brinna samtidigt i flera byggnader i byn. *Vid denna tid låg byn samlad vid nuvarande Södragård ca 200 m söder om graven. Förskräckta kastade de sina spadar och hackor och rusade mot byn för att släcka elden, men när*

Figur 8. Hällkistan i graven L1954:1836, syns mellan lindarna. Bilden är tagen från öster.

Figur 9. Överstycket på jordkällarens dörr kommer sannolikt från hällkistan i L1954:1836. Överstycket/hällen syns direkt bakom den rostiga plojen på bild.

Figur 10. L1954:1914 är platsen för ett borttaget röse. Enligt uppgift togs röset bort för att bygga garaget på 1930-talet.

de endast hunnit ett par meter dog lågorna ut. När de kom ner till byn syntes inte ett spår av elden utan det enda spår som fanns kvar från elden var en frän svaveldoft. Samt märkliga spår mellan husen som liknade dem som efter en svans. Efter det drog de slutsatsen att de hade förargat en lindorm som levde i röset och vaktade över silverskatten. Det dröjde flera generationer innan de lokala invånarna vågade gräva i hällkistan igen. Detta var när släkten som bodde på fastigheten av rent praktiska skäl tog hällar från graven för att bygga jordkällaren.

L1954:1914 är platsen för en borttagen hällkista som, enligt togs bort på 1930-talet när man byggde ett garage i anslutning till den befintliga ladan. Hällkistan var uppenbarligen välbevarad. Enligt Fornsök kartlades graven under inventering 1928–29 (Berggren 1929). Det tyder på att de muntliga berättelserna stämmer. Fastighetsägaren berättade också att lindarna som står längs

vägen, bara 15–20 m öster om garaget, hade vuxit i ett annat röse som tagits bort. Denna uppgift kan dock inte bekräftas. Däremot tyder de tillgängliga uppgifterna på att L1954:1914 är inmätt ungefär 5–10 m väster om dess sannolika läge (direkt under garageutbyggnaden som syns tydligt i fig. 10 och i ortofotolagret i Fornsök).

L1954:1270 är fyndplatsen för en trindyxa som upptäcktes under husrenovering på 1960-talet, när den ursprungliga skorstenen skulle lagas. Trindyxan hittades i spismuren som byggdes på 1860- eller 70-talet (1865 enligt Fornsök). Enligt fastighetsägaren lämnades yxan in till Smålands museum. I museets samling finns enbart en trindyxa från Blädinge socken, M1109, och denna saknar närmare fynduppgifter. Möjligen kan detta vara den aktuella trindyxan.

För schaktbeskrivning och kontextbeskrivningar se bilaga 1 och 2.

Tolkning och åtgärdsförslag

Ingen känd fornlämning påverkades av schaktningsarbetet för elnätsrenoveringen, och inga nya fornlämningar påträffades. De tre fornlämningarna L1954:1251, L1954:1109 och L1954:1250 är störda av växtligheten och moderna jordbruks- och djurhållningsaktiviteter (fig. 11). I framtiden

bör man undvika att stängsla allt för nära dessa gravar.

Inga ytterligare antikvariska åtgärder föreslås i samband med ledningsdragningen.

Figur 11. Hällkista L1954:1251 som ligger direkt intill två anslutande hästhagar och spår av tidigare staket tyder på att gravens kant har påverkats av modern aktivitet. Den senaste staketrenoveringen har tydligt undvikit fornlämningen. Närheten till staketet signalerar ändå att fornlämningsområdet bör skyddas.

Referenser

Berggrens, T. 1929. *Fasta fornlämningar i Blädinge socken. inv. 1928–29*, nr 1–2. Norra Allbo hembygdsförenings årsbok.

Carlie, A. 2018. *Väg 25 Sjöatorp–Forsa. Fossil åker, boplatser och skärvtenshögar. Kronobergs län, Småland, Alvesta kommun, Hjortsberga socken, Forsa 2:5, 2:6, 6:2, 6:3, 6:4, Hjortsberga-Vret 1:2 och 1:5, fornlämning Hjortsberga 128:1, 133:1 och 334–343. Rapport 2018:68. Arkeologisk förundersökning 2017*

Jönsson, Å. 2008. *Börjhem 7 - Särskild arkeologisk utredning. Växjö sn, Växjö kn, Kronobergs län. Smålands museum, Rapport 2008:1.*

Ryberg, E 2008. *Visioner i landskapet 1 och 2: en materialsammanställning av hällkistorna i Göteryd socken och i Kronobergs län / Hällkistkatalog Göteryd socken i Kronobergs län. Lund: Institutionen för arkeologi och antikens historia, Lunds universitet.*

Traneskog, T. 2020. *Begrav mig hos mina förfäder. Om återbruket av hällkistor i Kronobergs län. Masteruppsats i arkeologi. Linnéuniversitetet Kalmar växjö.*

Muntliga källor

Fastighetsägarna Alvesta Blädingeås 2:3.

Digitala referenser

Fornsök <https://app.raa.se/open/fornsok/>
2021-12-07

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr:	431-3514-2020
Kalmar läns museums dnr:	33-103-2021
Projektnummer KLM:	A2143
Uppdragsgivare:	NEKTAB - Nordisk ElkraftTeknik AB, 070-160 66 15.
Landskap:	Småland
Kommun:	Alvesta kommun
Socken:	Blädinge
Fastighet:	Blädingeås 4:3 m.fl
Fornlämningsnr:	L1954:1251, L1954:1914, L1954:1109, L1954:1250, L1954:1270 & L1954:1836.
X koordinat:	6301103 (N)
Y koordinat:	466413 (E)
Latitud:	56.852507
Longitud:	14.449282
Fältarbetstid:	18 okt–27 okt 2021
Antal arbetsdagar:	5,5
Personal:	Aaron Stutz
Foto, Du-nummer:	376
Analyser:	Analyserande institution.
Tidsålder:	Senneolitikum, bronsålder och järnålder.
Dokumentation:	All dokumentation förvaras på KLM.
Inmätning:	Koordinater och höjdangivelser i rikets koordinatsystem SWEREF 99TM och RH2000.

Bilagor

Bilaga 1. Schaktbeskrivningar	23
Bilaga 2. Kontexter	24

Bilaga 1. Schaktbeskrivningar

ID	Undersöknings- metod	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)	Beskrivning
1	Okulär	73	1	0,7	Nordligaste del av schaktetsträckningen av undersökningsområdet. Här plöjdes kablarna ner. Översta lagret utgjordes av omrörd matjord med stenmaterial. Under detta fanns det lerig moränsilt. Inga spår av arkeologi.
2	Okulär	153,5	1	0,7	Schakt för kabelnedgrävning grävt med maskin. Följer äldre schakt med optisk fiberkabel. Schaktet grävdes ner till lerig morän mellan 0,4-0,65 m undemark ytan. I toppen av schaktet syntes en extensiv modern utjämning och påfyllning med grus och matjord. Inga spår av arkeologi.
3	Okulär	126	1	0,7	Schakt för kabelnedgrävning grävt med maskin. Följer äldre schakt med optisk fiberkabel. I toppen av schaktet fanns ett tjockt lager matjord eller omlagrad/utjämd matjord upp till 0,4-0,6 m. I botten fanns ett lager med ljus gråbrun lerig moränsilt. I stort sett var lagrena störda pga tidigare schaktning för optisk fiber och för dränering. Inga spår av arkeologi.
4	Okulär	300	1	0,7	Schakt för kabelnedgrävning grävt med maskin. Längs hästhagarna hade optisk fiberkabel redan lagts. I toppen av schaktet fanns ett 0,4-0,6 m tjockt omlagrat lager med mörk gråbrun lera eller lerig silt. Detta tolkas som utjämning från vägarbete, parkering, hagar och stallbygge. Längre söderut löpte schaktningen förbi graven L1954:1836. Här utgjordes lagerföljden av 0,3 m matjord, under det 0,15-0,2 m rödbrun lerig silt som tyder på organisk komponent ovanpå en ren moränsilt. Inga spår av arkeologi.
5	Okulär	43,5	1	0,7	Schakt för elkabel och kabelskåp på tomten. Schaktningövervakades inte efter beslut från Lst.
6	Okulär	70	1	0,7	Schakt för kabelnedgrävning grävt med maskin. I toppen 0,15-0,2 m matjord som utgjordes av mörkare gråbrun lerig silt. Under det fanns rödbrun lerig silt (0,15-0,25 m) och mot botten ljus gråbrun morän. Ingen arkeologi. Inga spår av arkeologi.
7	Okulär	40	1	0,7	Schakt för kabelnedgrävning grävt med maskin. Schaktningövervakades inte efter beslut från Lst.
8	Okulär	84	1	0,7	Schakt för kabelnedgrävning grävt med maskin.
9	Okulär	101,5	1	0,7	Schakt för kabelnedgrävning grävt med maskin.

Bilaga 2. Kontexter

ID	Anläggning	Stratigrafiskt lika med denna anläggning	Undersökningsmetod	Längd (m)	Bredd (m)	Djup/höjd	Form i plan	Beskrivning och tolkning
1	Röse		Okulär	20	19	1	Oregelbunden	Störd stensättning L1954:1251. Ganska stor med en grop i den Ö delen. 0,25 x 0,25 m. Var uppbyggd i den S och SÖ sidan mot stora naturliga block. Dessa har mätts in. En stor betongplatta var slängd in i röset. Det var även omgivet av gamla stolpar tillhörande en hästhage. Idag bevuxen med flera yngre lövträd.
2	Sten	1	Okulär					Tillhör L1954:1251 stort röse.
3	Sten	1	Okulär					Tillhör L1954:1251 stort röse.
4	Sten	1	Okulär					Tillhör L1954:1251 stort röse.
5	Sten	1	Okulär					Tillhör L1954:1251 stort röse.
6	Sten	1	Okulär					Tillhör L1954:1251 stort röse.
7	Sten	1	Okulär					Tillhör L1954:1251 stort röse.
8	Grav		Okulär	11	12		Oregelbunden	Registrerad lämning L1954:1109. Beskriven som stenkrets. Består av 9 st mosstäckta stenar som ligger i en oregelbunden ring cirka 5-6 m i diameter. Skulle förmodligen inte ha registrerats som fornlämning om det inte vore för att stenarna ligger mellan 2 st rösen/gravhögar.
9	Röse		Okulär	19	15,6	1	Oregelbunden	Registrerad lämning L1954:1250. Våldigt stort mindre röse. I fältanteckningarna från 20-talet nämns att det fanns hållplattor. Förslagsvis hållkistegrav.

ID	Anläggning	Stratigrafiskt lika med denna anläggning	Undersöknings- metod	Längd (m)	Bredd (m)	Djup/höjd	Form i plan	Beskrivning och tolkning
10	Röse		Okulär	26,5	25,5	1,5	Oregelbunden	Registrerad fornlämning L1954:1836. Gravhög med delar av ursprunglig hällkista. I tidigare dokumentation nämns att på 1800 talet eller tidigt 1900 tal användes hällplattor från graven som byggnadsmaterial. Enligt en muntlig källa på plats var detta vanligt bland återvändande amerikan-svenskar. Högen utgörs av mindre stenar (0,2-0,3 m i diameter). Större stenar kan utgöra kantkedjan men åtminstone några ligger oregelbundet ovanpå den ursprungliga högens yta. Detta talat för att högen har använt som röjningsröse i modern tid. Högen är bevuxen kring hällkistekanten av flera äldre bokträd.
11	Sten	10	Okulär					
12	Sten	10	Okulär					
14	Sten	10	Okulär					
15	Sten	10	Okulär					
16	Sten	10	Okulär					Hällplatta tillhörande hällkistan i L1954:1836, som idag är mestdels täckt av jord. Plattan har ramlat framåt från högens ursprungliga kant.
17	Sten	10	Okulär					Hällplatta i L1954:1836 N del.
17	Grav	10	Okulär	9,5	3,3		Rektangulär	Hällkistans ungefärliga kant i L1954:1836.
18	Störning		Okulär					Elstolpe som ligger utanför undersökningsområde men som ingick i uppdragsarens arbetsområde. Skulle tas bort men bedömdes att den istället skulle kapas. Stolpen stod ca 45 m från registrerad fornlämning L1954:1836.

ID	Anläggning	Stratigrafiskt lika med denna anläggning	Undersökningsmetod	Längd (m)	Bredd (m)	Djup/höjd	Form i plan	Beskrivning och tolkning
19	Störning		Okulär					Elstolpe som stod utanför undersökningsområdet men ingick i uppdragsivarens arbetsområde. Var en av två som stod några meter in i en åker. Ursprungligen skulle stolpen kapas när luftledningarna skulle tas bort. Bedömdes kunna dras upp utan risk för skada på ev. fornlämningar.
20	Störning		Okulär					Elstolpe som stod utanför undersökningsområdet men ingick i uppdragsivarens arbetsområde. Var en av två som stod några meter in i en åker. Ursprungligen skulle stolpen kapas när luftledningarna skulle tas bort. edömdes kunna dras upp utan risk för skada på ev. fornlämningar.
21	Störning		Okulär					Elstolpe som stod utanför undersökningsområdet men ingick i uppdragsivarens arbetsområde. Stolpen kapades då den står i trädgården tillhörande ett hus.
23	Störning		Okulär					Lösfynd av modern medicinflaska till häst.
24	Sten (topo)			26				Berg i dagen som var täkt med ett 0,2-0,4 m tjockt lager matjord. Här ligger elkabeln i ett brunt rör direkt på berget.

Adress Box 104,
S-392 21 Kalmar

Telefon 0480-45 13 00

E-post info@kalmarlansmuseum.se
Webb kalmarlansmuseum.se

